

1.

Modul 1

Úvod do práva

Studiem této části, byste měli porozumět následujícímu:

- význam a povaha práva;
- druhy zákonů;
- způsob, jakým právo operuje;

Úvod do práva

Co je to právo?

Právo je soubor zákonů, které mají hluboký dopad na naše životy. To, jak se lidé chovají a žijí od narození po smrt, je ovlivněno zákony. Ve většině společností, zákony regulují způsob, jakým pracujeme, způsob jakým relaxujeme a také vztahy, které vytváříme. Právo se neustále vyvíjí; jak se naše společnost více a více komplikuje, komplikuje se i právo. Z toho důvodu je zde nyní několik různých hlav (zákonů), jež regulují rozličné aspekty našich životů. Na příklad

práce pro firmy a podniky je řízena několika zákony. Zákony, které upravují pracovní podmínky (např.: stanovením minimální životní a bezpečnostní úrovně), zákony regulující zrušení pracovněprávního vztahu, zákony upravující práva zaměstnanců (např.: zákon o rovném zacházení s pracovníky). Zákoník práce v tomto smyslu zahrnuje pracovní vztahy a prostředí. Zajišťuje minimální úroveň mezd a bezpečnosti práce. Trestní právo zakazuje či omezuje určité nespolečenské vlastnosti, jako je například konzumace alkoholu a trestné činy vůči osobám a majetku. Rodinné právo reguluje problémy vlastnictví a záležitostí domácích.

Všechny zákony jsou pravidla, ale ne všechna pravidla jsou zákonem¹. Zákon je pravidlo, jenž je uplatnitelné u soudů. Zákon je pravidlo, které je stanoveno zákonodárci, což je parlament, a které z většiny platí pro každou osobu v rámci jurisdikce. Zákony regulují vztahy mezi státem a jeho občany, stejně tak jako vztahy občanské. Tudíž Vám zákony říkají:

- Co musíte dělat (Vaše povinnosti)
- Co smíte dělat (Vaše práva)
- Co nesmíte dělat (Vaše povinnosti)

Ačkoliv je zde několik pravidel, která nám říkají jak se zachovat, např.: pravidla sociálního chování nás nutí být slušní k našim sousedům. Rozdíl mezi zákony a pravidly sociálního chování je, že pravidla jsou pouze sociálně zavedené normy, které nemají žádné jiné následky, jenž by nás nutily je dodržovat, kromě potencionální marginalizace osoby, která se neslučuje s tím, co společnost považuje za vhodné chování. Pravidlo ve hře nebo sportu není pravděpodobně zákonem. Sociální normy, jako třeba vyhýbání se mluvení s plnou pusou, nebo mluvení hanlivě o mrtvém, nejsou považovány za zákon protože, nejsou uplatnitelné u soudu. Tato neoficiální, ale závazná pravidla jsou pouze odrazem toho, co daná společnost vidí

¹Richard Chisholm, Garth Nettheim a Helena Chisholm, *Understanding Law* (LexisNexis Butterworths 2012).

jako přijatelné, normální a vhodné chování².

<http://www.accidentlawkc.com/>

Třídění zákonů

Jak již bylo řečeno, zde jsou různé zákony, které vytvářejí první systém. Pro zjednodušení používání těchto zákonů soudem i občany, rozděluje právní teorie právo na několik různých kategorií. Tyto kategorie zahrnují:

- 1) Právo soukromé a veřejné. Hlavní rozdíly mezi soukromým a veřejným právem jsou vyobrazeny v grafu níže od pediaa:³

² Roscoe Pound, *An Introduction to the Philosophy of Law* (Yale University Press 2016).

³<http://pediaa.com/difference-between-public-and-private-law/>

PUBLIC LAW VERSUS PRIVATE LAW

Public Law aims to protect the public interest	Private Law seeks to protect private interests
Individuals and the state are the main parties involved	Private entities or organizations acting in the private capacity are the main parties involved
Ensure the public interest of the general population	Secure private interests/freedom of the individuals in the community
Responsible for regulating a harmonious relation between the citizens and the state	Responsible for regulating the activities between two or more private entities in a just and fair manner
Penal sanctions are more severe	Sanction usually include the payment of damages

Pediaa.com

Veřejné právo se týká vztahu mezi státem a jeho obyvateli. Tento právní řád se skládá z několika podkategorií:

Ústavní právo týkající se funkce ústavy každé země. Reguluje operace 3 hlavních větví vlády, tj. legislativa, justice a představenstva. Obsahuje také občanský zákoník.

Správní právo, je právo řídící funkci vlády a její roli pro občany; toto právní pole reguluje oblasti, jako jsou například ustanovení starobního důchodu, státní podpory, dětských dávek, vydání povolení, atd.

Trestní právo se týká trestu pachatelů. Určitá provinění představují vážnou hrozbu pro společenský řád a jsou považována za porušování/zločinnost proti společnosti. Trestní právo vyhodnocuje takové provinění nebo trestné činy, jako trestuhodné. Trestní právo také reguluje státní moc v podezřívání, stíhání a trestání pachatelů.

Soukromé právo je právní řád, jenž reguluje vztahy mezi soukromými osobami a stanovuje jejich práva a povinnosti. Stát se nevměšuje do tohoto pole zákonů jinak, než zprostředkováním civilizované metody řešení sporů. Tudiž, v takových případech záleží na jednotlivci, zda započne soudní řízení vedené proti jinému jedinci (např.: pokud Váš pouští hudbu příliš nahlas, stát nebude provádět žádné akce, dokud Vy nezahájíte soudní řízení proti nim). Soukromé právo (nebo veřejné, jak se také uvádí) se také skládá z několika hlav, které lze nejlépe klasifikovat na základě subjektu, ke kterému se odkazují. Na příklad, soukromé právo zahrnuje:

Rodinné právo, tento právní řád spravuje rodinné záležitosti, jako je svatba, rozvod, majetkové vztahy, opatrovnictví a podporu dítěte.

Smluvní právo pokrývá formálnosti, platnost, porušení a rozpuštění smluv, např.: smluvní právo reguluje nájemní smlouvy, smlouvy o nákupu zboží, atd. Na příklad, pokud zakoupíte auto, musíte splnit podmínky stanovené ve smluvním právu, abyste nabyli legálního vlastnictví.

Trestní právo reguluje občanská provinění. Na příklad, pokud jdete do supermarketu a uklouznete na mokré podlaze, která nebyla řádně označena, máte na základě trestního práva nárok na vznešení žaloby proti majiteli supermarketu.

Pozemkové právo regulující vlastnictví nemovitostí.

Obchodní právo, atd.

Trestní právo procesní a trestní právo hmotné.

Trestní právo procesní ustanovuje proceduru, jež má být dodržována u soudů a jiných nástrojů spravedlnosti. Odpovídá na otázku toho, jaký postup by měl soud zvolit v trestním řízení (např.: zda by měl vyslechnout svědky, zda přijmout nelegálně získané dokumenty jako důkaz, jaký soud by měl vyslyšet daný případ, atd.) a jestli je procedura vykonávána legálně a spravedlivě. Naopak trestní právo hmotné stanovuje naše práva a povinnosti, určuje, jaké jednání je trestné, nikoliv však postup, jakým je proces veden. V tomto ohledu jsou práva rodinné, pozemkové a trestní, právy věcnými.

Co je to legislativa?

Legislativa, též nazývána právním řádem, je zákon, který je odsouhlasen parlamentem. Orgán s autoritou pro přijímání právních předpisů, je znám jako zákonodárná moc. Členové zákonodárné moci tradičně vystaví právní předpis, který se stane předmětem dalšího jednání v rámci jeho uzákonění. Existují mnohé důvody, proč mít legislativu. Některé předpisy jsou autorizovány pro regulaci, typicky zákaz, daných činů. V ostatních případech jsou vyvíjeny pro povolení určitým řídicím orgánům vykonat jejich roli s větší pravomocí. Jsou zde i jiné důvody, jako třeba nabídka dotací. V mnohých případech, je legislativa vyvíjena na základech nebo v kontrastu s nějakým nelegislativním činem různých řídicích zákonů⁴.

Zákonodárné orgány, jako například poslanecká sněmovna nebo parlament, debatují o předpisech, před tím než je schválí. Schválení předpisu je většinou závislé na prioritách řídicích orgánů. Osobám, které mohou odsouhlasit takové předpisy, se říká zákonodárci. Justice se odvolává na soudy, které musí soubor právních předpisů interpretovat, kdežto představenstvo odpovídá administrativnímu oddělení vlády, jenž dále vykonává na základě těchto předpisů další vládní projekty⁵.

⁴Kath Hall, *Legislation* (Butterworths 2002)

⁵Chisholm R., Nettheim G. & Chisholm H., *Understanding Law* (LexisNexis Butterworths 2012)

Kodifikace právních předpisů

Kodexy jsou systematicky zpracované právní normy, které se věnují podobným problémům. Kodifikace práva je proces, při kterém je velká část z právních norem převedena právě na organizovaný kodex. To znamená, že jsou staré zdroje práva, jako například právní normy, právní hodnoty, staré rozsudky nebo dílčí zákony, převedeny do organizovaného souboru informací. Podle skotského politika Salmonda, je kodifikace redukcí celkového právního řádu do praktické a přijatelné formy. Výsledkem je vyšší konkrétnost. Také jím lépe porozumí i laici, tj. osoby bez právního školení. Nicméně existují také určité problémy, jež kodifikaci provázejí. Její zkonstatělost může vést k právním mezerám. Osoba, jež spáchala přestupek, se může vyhnout trestu obhájením se touto metodou. Přílišné spoléhání na kodexy může potlačit další vývoj práva. Je také skoro nemožné pro jakýkoliv kodex aby platil pro široké vzorce fakt, které se objevují v lidském životě.

Typy kodexů

Kodexy jsou zákony vytvářené procesy legislativy⁶:

1. Ustálené Kodexy:

V různých případech spojují kodexy existující pravidla. Kodex může ustálit běžné a statutární zákony, jako například v případě předběžných opatření Islámského práva.

2. Kombinované kodexy

Je možné, že vytvářený kodex má kreativní vlastnosti a je zároveň ustálený. Představuje nový zákon a také upevní staré zákony. Takové kodexy nazýváme „kombinované“.

Funkce práva

⁶Schulze R. and Zoll F., *The Law Of Obligations In Europe* (2015)

Zřízení norem

Zákony jsou vyvíjeny pro stanovení norem veřejnosti. Zákony jsou často vytvářeny pro kontrolování aktivit, jenž veřejnost považuje za trestné. Za zločin je považován čin, který je tak krutý, že lidé očekávají zásah státu jejich jménem. Jeden z nejstarších zaznamenaných zákonů je „oko za oko, zub za zub“ z Chamurappiho zákoníku z roku 1750 př. Kr.

Udržování pořádku

Udržování pořádku ve společnosti je další hlavní funkcí zákona. Zákony jsou často zřizovány k vyčlenění antisociálního chování a zajištění toho, že společnosti zůstane spořádaná. Zákony jsou vytvářeny s ohledem na společenské normy a očekávání. Pokud jsou následně užity stejné zákony, výsledkem je udržení společenského řádu.

Řešení sporů

Zákony pomáhají řešit spory. U lidských záležitostí je skoro nemožné se kompletně vyhnout sporům. Je důležité, že kdykoliv se spor objeví (ať už jsou komerčně založené nebo se vztahují k újmě), mohou lidé spoléhat na řadu pokynů spravujících jakýkoli konflikt. Soudní systém zahrnuje federální soudy a soudy nacházející se v každém kraji⁷. Dalšími prostředky pro řešení sporů mohou být alternativní metody řešení sporů, nebo ADRs (americké depozitní pokladny).

Ochrana svobod a práv

Zákony často poskytují minimální standardy pro osobní svobodu. Existují různá práva a svobody, které jsou uděleny a chráněny ústavou Spojených států a těmi ústavami, které si vytváří státy samé. Jednou hlavní rolí práva je zajistit, že občanská práva a svobody jsou ochráněny. Brání to vládě ve vytváření jakéhokoliv zákona, jež by porušoval právo občana na svobodu projevu. Pokud má kdokoliv pocit, že jsou jejich práva poškozována vládou, nebo kýmkoliv jiným, může navštívit soud a domáhat se spravedlnosti. Na příklad, pokud by byl Jan černochem, chránila by ho lidská práva od diskriminace na pracovišti. V celku slouží právo mnoha účelům.

⁷Williams G. and Smith A., *Learning the Law*

Přestože jsme probrali pouze čtyři funkce, je jich mnohem více⁸.

Shrnutí

Jak lze říci z této kapitoly, zákony jsou základním souborem pravidel, která spravují náš způsob života. Bez funkčního právního systému, by byl svět pohromou. Lidé se řídili zákony již od počátku časů a zákony také organizují to, jak žijeme. Zákonodárná moc, implementování práv a předpisy zde nejsou jen jako přísná pravidla, ale také chrání naše občanská a lidská práva. Podstatu užívání práv nelze vyjádřit slovy, avšak podívejte se kolem sebe a uvidíte, jak zákony vytvářeli a stále vytváří způsob, jakým žijeme.

Zdroje

1. Chisholm, R., Nettheim, G., & Chisholm, H. (2012). *Understanding Law*. Chatswood, N.S.W.: LexisNexis Butterworths
2. Hall K., *Legislation* (Butterworths 2002)
3. Havelock, R. (2013). Law studies and active learning: friends not foes? *The Law Teacher*, 47(3), 382-403. <http://dx.doi.org/10.1080/03069400.2013.851338>
4. Maine, H. (2012). *Ancient law*. Cambridge [England]: Cambridge University Press.
5. Pound, R. (2016). *An introduction to the philosophy of law*. [s.l.]: Yale University Press.
6. Schulze, R. and Zoll, F., *The Law of Obligations in Europe* (2015)
7. Walston-Dunham, B. (2012). *Introduction to law*. Clifton Park, NY: Delmar Cengage Learning.
8. Williams, G. & Smith, A. *Learning the law*.

2.

Úvod do práva EU

Úvod

Tato kapitola má za úkol obeznámit Vás s:

- porozuměním zákonodárného procesu v Evropské Unii (EU)
- základním porozuměním Evropské úmluvě o ochraně lidských práv (ECHR)
- základní znalostí institucí EU
- dostatečnou znalostí hlavních oblastí důležitého práva EU
- zvýšeným povědomím o relativních otázkách práva EU

https://europa.eu/european-union/about-eu/symbols/flag_en

Co je to EU?

Evropská Unie („EU“) je společenstvím 28 národů Evropy. Její kořeny jsou v závazku mezi Francií a Německem pro vytvoření stabilního ekonomického a politického vztahu na kontinentě. EU vytvořila Euro (€), jednotnou měnu, stejně jako jednotný obchod mezi více než půl miliardou lidí. Občané EU mají povoleno se volně pohybovat mezi členskými státy a mohou pracovat a bydlet v tom členském státě, který si zvolí. Volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitál je jednou z hlavních zásad EU⁹.

Původ EU

EU byla formálně vytvořena až jako výsledek Maastrichtské dohody, oficiálně „Dohoda o Evropské Unii“ („TEU“) 1. listopadu 1993. Před vytvořením této dohody byl počet dřívějších dohod, jako například Dohoda římská, která vedla k inauguraci Evropského hospodářského společenství, předchůdce současné unie¹⁰.

Zatímco EU má své kritiky, kteří vidí unii jako kompromis suverenity, ohromující nadnárodní seskupení je uznáváno jako silný prostředek podporující ekonomický růst menších zemí ve světovém měřítku. Do značné míry podporují členské státy pragmatické činy ke správě a rozmachu EU¹¹.

Rozrůstání od roku 1993

V roce 1993 vytvořila Evropská rada, předchůdce EU, která byla složena z dvanácti

⁹Hallerberg, M. (2002). Introduction. *European Union Politics*, 3(2), 139-150.
<http://dx.doi.org/10.1177/1465116502003002001>

¹⁰Chalmers, D., Davies, G., & Monti, G. (2012). *European Union Law* (2nd ed., p. 267). Cambridge, UK: Cambridge University Press.

¹¹Hallerberg, M. (2002). Introduction. *European Union Politics*, 3(2), 139-150.
<http://dx.doi.org/10.1177/1465116502003002001>

států (Dánsko, Německo, Belgie, Francie, Lucembursko, Itálie, Řecko, Portugalsko, Irsko, Nizozemsko, Španělsko a Velkou Británií) kritéria pro přijetí do EU.

Nyní jsou tyto požadavky známé jako tzv. "Kodaňská kritéria", tři požadavky, jež mají vlastní náležitosti:

1) Politické

Kandidátská země musí mít funkční demokratickou vládu. To znamená, že všichni občané se podílejí stejným dílem na vytváření politických rozhodnutí na každé vládní úrovni. Demokracie také zahrnuje svobodné, tajné volby, svobodu tisku, svobodné zakládání politických stran a další práva.

Podle kritérií může vláda vykonávat moc pouze podle zdokumentovaných zákonů a procedur.

Stát musí také mít jasně stanovená směrnice o lidských právech, na základě kterých nemůže být žádný člověk zbaven práva na život, práva na zákonné stíhání druhé osoby (podle současných práv daného okamžiku), svobodu od mučení a otroctví, a také protekci minorit.

2) Ekonomické

Kandidátský stát musí mít funkční tržní hospodářství, které má kapacitu na to být konkurenční v rámci unie. Státy musí také splnit kritéria pro přijetí Eura.

3) Legislativní

Kandidátský stát musí nařídit legislativu, jejíž zákony budou v souladu se zákony EU.

Tyto kritéria jsou navíc k pravidlům, která jsou založena na geografické bázi.

Od roku 1993 vzrostla EU o trojnásobek její původní velikosti. V roce 1995 se připojilo k unii Rakousko, Švédsko a Finsko. V roce 2004 bylo přidáno deset členů,

převážně ze Sovětského bloku Evropy, a to Estonsko, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Malta, Slovensko, Slovinsko, Polsko a také Česká republika. Kypr byl také mezi těmito deseti národy, které se připojily k EU ve stejném roce. Od té doby se také připojilo Bulharsko, Rumunsko a Chorvatsko¹².

Přenesení pravomocí

Pravomoci jsou principem EU, ve kterém stojí, že právní řád může jednat pouze s autoritou, jenž je výslovně stanovena v různých úmluvách. Je to princip, který operuje podobným způsobem jako ve federacích (např.: Spojené státy americké, Kanada, Austrálie), kde individuální státy udělují autoritu centrální federální vládě. Podle zákona určující průběh rozhodování o přijetí zákonů, je EU sdružením členských států, a v důsledku toho rozhodují o její právní způsobilosti a zákonech právě tyto členské státy. EU nemá úplnou soudní pravomoc, takže má vliv pouze na záležitosti, které jsou výslovně uvedeny v jejích zásadách. Cokoliv, co není stanoveno v zákonech EU, mají v kompetenci už samostatné členské státy. Toto je vysvětleno v Článcích 4[1] a 5[2] Smlouvy o Evropské unii. Články ujasňují to, že EU koná pouze v limitech její moci, které dané státy připouští v Článku 4.

[1] kompetence států, které nejsou schváleny EU dle Úmluv, zůstávají kompetencemi Členů [Států]

V pokračování stojí, že každý členský stát si je rovný a EU musí respektovat jejich individuální národní identity, které jsou dědictvím jejich historie, základními strukturami státu, jako je například vláda a ústava a také jejich geografické území¹³.

Zásada subsidiarity

¹²Chalmers, D., Davies, G., & Monti, G. (2012). *European Union Law* (2nd ed., p. 267). Cambridge, UK: Cambridge University Press.

¹³Tridimas, T. (2007). *The general principles of EC law* (2nd ed.). Oxford: Oxford University Press.

Subsidiarita je zásada EU, ve které stojí, že unie má podnikat akce pouze tehdy, když její cíle nemohou být samostatným členským státem dostatečně dosaženy. Zásada subsidiarity, stejně tak jako zákon určující průběh rozhodování přijetí zákonů, zaručuje práva členským státům a určuje rozsah zákonné autority EU¹⁴. Tento princip zajišťuje to, že členské státy mají povoleno provádět vlastní akce a dělat vlastní rozhodnutí, ale také autorizuje EU k zakročení, pokud nedokáže členský stát samostatně dosáhnout vytyčených cílů, 'at' již z důvodu velikosti nebo důsledku požadované akce.' Tento princip je důležitý, jelikož zachovává moc blíže u lidu a zajišťuje, že EU nepřebere kontrolu nad státní mocí. Relevantní sekce smluv zahrnující zásadu o subsidiaritě jsou Článek 5(3) Smlouvy o Evropské unii a Protokol (č. 2).

Zásada proporcionality

Proporcionalita je další zásadou, jenž reguluje moc EU. Hlavním zaměřením je zajištění toho, že instituce EU se nebudou chovat *ultra vires*. Jinak řečeno, představa o principu proporcionality je taková, že instituce EU jsou vázány určitými limity. Zásada, vytyčená v Článku 5 Smlouvy o EU, také reguluje moc EU. Opět, akce Evropské unie jsou limitovány na ty, jenž jsou výhradně nutné pro dosažení cílů úmluvy – to znamená, že akce EU musí být v souladu s jejími cíli. Relevantní kritéria jsou dostupná v Protokolu (č. 2).

Právo EU a jeho zdroje

EU má své zákony a principy, které jsou stanoveny v jejích zakládajících smlouvách. Právní řád může přizpůsobit legislativu, kterou členské státy odsouhlasí a shodnou se na ní. Taková legislativa je následně rozdělena do třech kategorií: primární, sekundární a doplňkovou¹⁵.

¹⁴Foster, N. (2008). *EU law* (1st ed.). Oxford: Oxford University Press.

Primární legislativa

Primární legislativa je založena na smlouvách, které formují základy pro činy a rozhodnutí EU. Smlouvy stanovují přiděl právní moci a jurisdikce mezi unií a členské státy. Primární zákon je založen na pozměňovacím návrhu smluv EU, protokolu připojeném ke všem smlouvám a smlouvách členských států, jež v nedávné době do EU vstoupily.

Sekundární legislativa

Sekundární legislativa se skládá ze smluv, zásad, směrnic a regulací. Sekundární zdroje také obsahují neliterární sekundární zákony, konvence, a dohody ostatních národů. Neliterární činy jsou ty, které jsou vypsány v Článku 288 Smlouvy o EU a ty, které nejsou vypsány, nýbrž jsou respektovanými komunikacemi a doporučeními. Konvence a dohody obsahují například mezinárodní dohody, dohody institucí EU a dohody členských států

Doplňkové právo

Doplňkové právo není obsaženo ve smlouvách, ale zahrnuje judikaturu, základní principy práva a mezinárodní právo. Doplnkové právo povoluje soudcům vyplňovat mezery v primární a sekundární legislativě. Soud je také značně ovlivněn mezinárodním právem, pokud vyvíjí nové zákony pro EU.

Smlouvy

Smlouva je kontrakt mezi národy. Smlouvy jsou známé jako důležitou částí mezinárodních zákonů. Smlouvy jsou také uváděny jako výměny dopisů, protokolů, mezinárodních dohod, konvencí, nebo paktů. Jak již bylo zmíněno, smlouvy jsou nedílnou součástí EU. Dávají EU oprávnění pro jakékoliv akce, které bude provádět, jelikož jsou odsouhlaseny všemi členskými státy. Smlouva je v samém nitru dohodou členských států EU. Smlouvy vytyčují cíle, pravidla pro instituce v EU a určují jejich vzájemné vztahy. Mohou být také změněny, aby byly stále aktuální a spravedlivé – to pomáhá EU stát se efektivnější a připravenou vítat nové členy.

Předními smlouvami EU jsou:

1. Smlouva o fúzích (nebo také Bruselská)
2. Jednotný evropský akt
3. Římské smlouvy: EEC a EURATOM
4. Smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli
5. Amsterdamská smlouva
6. Lisabonská smlouva
7. Smlouva z Nice
8. Smlouva o Evropské unii (také Maastrichtská smlouva)

https://europa.eu/european-union/about-eu/symbols/flag_en

Regulace

Regulace je závazný zákon nebo pravidlo zřízené nějakou autoritou k regulaci určitého chování. Regulace jsou aplikovány napříč celou EU. Mnoho regulací se v EU používá pro kontrolu a udržování obchodních opatření a standardů.

Směrnice

Směrnice má daný cíl, který byl rozhodnut Evropskou unií, a který musí všichni členové dosáhnout. Avšak to jak na daný cíl členský stát dosáhne, záleží na jeho individuálních rozhodnutích. Aby měla směrnice nějaký efekt na národní úrovni, musí státy EU přizpůsobit určité zákony tak aby vyhovovali jak směrnici, tak legislativě. Takový stát musí

dosáhnout cíle, který je ve směrnici uveden. Národní autority musí nahlásit tyto změny Evropské komisi. ¹⁶Příkladem směrnice EU je směrnice o ochraně spotřebitelů. Hlava právního řádu zhodnotí obsah a kritéria směrnice a pak může daný členský stát rozhodnout, jakým přístupem docílí k jejímu splnění. Směrnice může na příklad referovat na skryté poplatky za zboží. Členské státy poté potřebují spolu s vnitrostátními právními předpisy a posilami zajistit, aby byly dané poplatky odstraněny. Státy EU mají také prostor pro upravení tohoto procesu, aby vzali v potaz také různé národní vlastnosti. ¹⁷ Začlenění směrnic do národního právního systému musí být v platnosti před uzávěrkou, která je stanovena přímo ve směrnici (většinou během 2 let).

Základní práva a svobody EU

Jednou z významných vlastností EU, je cesta, jakou výrazně zlepšila osobní svobodu a lidská práva.

Charta základních práv Evropské unie je dokumentem EU (dále jen „Charta“), který je často modernizován s ohledem na měnící se sociální podmínky. Charta obsahuje různé sekce, s názvy "Důstojnost", "Solidarita", "Svoboda", "Rovnost", "Práva občanů", "Spravedlnost" a "Obecná ustanovení".

Některé z práv uvedených v Chartě jsou zákazem otroctví, klonování lidí a trestu smrti. Charta také podporuje osobní svobody, jako například soukromí a svobodu volby náboženství, jazyka, svobodu shromažďování se a nároku na azyl.

Charta objasňuje několik práv a svobod, které vychází z případů Soudního dvoru Evropské unie, jmenovitě z jeho judikatury, Evropské úmluvy o lidských právech a příslušných práv, stejně tak jako další práva, která jsou zřizována mezinárodními orgány a společnými hodnotami ústav členských států EU.

¹⁶<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM:I14527>

¹⁷<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM:I14527>

Charta je velmi moderním dokumentem. Má také ustanovení, která jsou známa jako základní práva „třetí generace“, která zahrnují záruky bioetiky, ochrany dat a transparentní administrativu. Dále také operuje v mezích principů solidarity a proporcionality. Důsledkem je, že tato ustanovení, jako je zákaz diskriminace, jsou relevantní pro instituce EU. Členské státy si stále ponechávají svobodu pro vývoj jejich specifických interních regulačních zřízení¹⁸.

Shrnutí

Pro kohokoliv, kdo chce porozumět kyperským zákonům a právnímu systému, je nejdůležitější alespoň stručně rozumět evropským zákonům. Evropská unie je velkým a respektovaným sdružením států a zemí díky tomu, že má vlastní zákony, jež každý člen dodržuje. Struktura práva Evropské unie je poměrně složitá. Ve zkratce, všechny členské státy jsou zavázány k respektování těchto zákonů, a proto jim nemohou ani vnitrostátní zákony oponovat. Být součástí Evropské unie také zaručuje občanská práva a přístup ke spravedlnosti, který dovoluje občanům podat žalobu proti vlastní zemi před Evropským soudní dvůr

Zdroje

1. Brown, L. & Kennedy, T. (2000). *The Court of Justice of the European Communities* (5th ed.). London: Sweet & Maxwell
2. Chalmers, D., Davies, G. & Monti, G. (2012). *European Union Law* (2nd ed., p. 267). Cambridge, UK: Cambridge University Press
3. Craig, P. & De Búrca, G. (2011). *EU law* (2nd ed.). Oxford: Oxford University Press
4. Foster, N. (2008). *EU Law* (1st ed.). Oxford: Oxford University Press
5. Horspool, M. & Humphreys, M. (2011). *European Union Law* (5th ed., p. 167). Oxford: Oxford University Press
6. Tridimas, T. (2007). *The general principles of EC law* (2nd ed.). Oxford: Oxford University Press

